

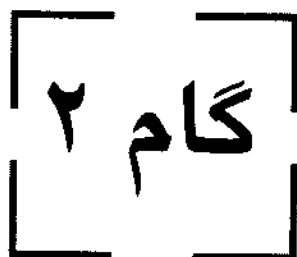
کاملترین راهنما و بانک سؤالات

پول و ارز و بانکداری

وېژه دندهجوېان دندهگاه پېام دور

گروه مؤلفان انتشارات ملکان

از سری کتابهای کمک آموزشی

(گام اول کتاب درسی + گام دوم کتاب آموزشی)

نشر ملکان

لهم ملکان

سرشناسه:	لمری، احسان
عنوان و پدیدآورنده:	کاملترین راهنما و بانک سوالات پول و ارز و بانکداری ویژه دانشجویان و دانشجویان دانشگاه پیام نور
مشخصات نشر:	تهران: ملکان، ۱۳۸۸
مشخصات ظاهری:	۱۸۴ص -
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۳۹۰-۴۳-۸
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	این کتاب بر اساس کتاب (پول و ارز و بانکداری - حابداری و مدیریت بازرگانی) دانشگاه پیام نور
موضوع:	پول -- آموزش برنامه ای
موضوع:	ارز -- آزمونها و تعرینها (علمی)
موضوع:	بانک و بانکداری -- کتاب های (دانشگاهی)
عنوان دیگر:	کاملترین راهنما و بانک سوالات پول و ارز و بانکداری
شناسه افزوده:	یزویان، جمشید، ۱۳۲۴
شناسه افزوده:	
شناسه افزوده:	
رده‌بندی کنگره:	۲۲۱/۱۳۸۸ پ/ب/۲۲۱ PE
رده‌بندی دیوئی:	۳۳۲/۴۰۷۶
شماره کتابخانه ملی:	۱۷۵۴۵۵۲

عنوان کتاب:	کاملترین راهنما و بانک سوالات پول و ارز و بانکداری
ناشر:	نشر ملکان
نوبت چاپ:	اول (۱۳۸۸)
ناظر فنی:	جواد مقدم
مؤلف:	احسان قمری
ویراستار:	شیوا رسولیان
نمونه خوان:	فاطمه شمسی
حروف نگاری:	عرفان
صفحه آرائی:	سمیه شاهنچرینی
طراح جلد:	جواد مقدم
لیتوگرافی:	کارا
چاپخانه:	سعدي
صحافی:	پیوند
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۳۵۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۳۹۰-۴۳-۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات ملکان محفوظ است و هرگونه استفاده اعم از بازنویسی، خلاصه سازی، لوح فشرده و هر نوع تکثیر دیگر کلاً و جزئاً بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع و قابل پیگیری قانونی است.
نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، جنب تزییرات حکومتی، پلاک ۱۲، طبقه همکف
انتشارات: ۶۶۳۶۹۹۱۸ فروشگاه: ۶۶۴۶۰۹۳۲ شماره: ۶۶۹۶۱۲۳۲

پیشگفتار

اولین نیاز که منجر به انتخاب پول شد نیاز به مبادله بوده است و با گسترش مبادلات بین انسانها، نیاز به پول و مبادلات پولی نیز گسترش یافته است و پول به عنوان یک واسطه مبادله، وسیله حفظ ارزش و وسیله ذخیره ثروت جایگاه خود را در زندگی مردم باز کرده است. از سوی دیگر مبادلات میان مردم کشورهای مختلف و خارج از مرزهای جغرافیایی نیز تنوع خاص خود را پیدا کرده و بی شک این گسترش دامنه دار تر خواهد شد.

کتاب پیش روی دانش پژوهان و دانشجویان عزیز با استفاده از کتاب پول، ارز و بانکداری استاد محترم، دکتر پژوهان تهیه شده و سعی شده است ضمن بیان کلیه مطالب کتاب به زبانی ساده و شیوا، پرسشهای چهارگزینه ای طبقه بندی شده نیز ذکر گردد. بی شک مطالعه کتاب اصلی معرفی شده توسط همکاران و اساتید محترم دانشگاهی ضروری بوده و این کتاب مکمل کتاب های درسی جهت امتحانات و یا کنکور کارشناسی ارشد رشته های، مدیریت و حسابداری و حتی اقتصاد می باشد.

در پایان از همه عزیزانی که حقیر را در تهیه و تالیف این مجموعه یاری دادند مخصوصاً سرکار خانم اشتری - که زحمت خلاصه کردن متن را تقبل نمودند - و برادران عزیزم در انتشارات ملکان - که فرصت انتشار این کتاب را به نگارنده دادند - کمال تشکر و امتنان را دارم و از برادر عزیزم جناب آقای خراسانی که بخشی از متون، نتیجه زحمات ایشان است نیز سپاسگزارم. ضمناً از خوانندگان عزیز استدعا دارم نظرات اصلاحی خود را از طریق انتشارات ملکان یا از طریق آدرس الکترونیکی ghamary@Gmail.com با نگارنده در میان گذارند.

احسان قمری

بهمن ماه ۸۷

فهرست مطالب

۲۷.....	۲-۲-۱. اوراق بهادار
۲۸.....	۲-۲-۲. محدودیت در صدور حواله یا رسید طلا
۲۹.....	۲-۳. آغاز فعالیت واقعی بانکی
۲۹.....	۲-۴. اهمیت سپرده مردم نزد بانکها
۳۲.....	۲-۵. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل دوم
۳۶.....	۲-۶. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل دوم

فصل سوم: سپرده بانکی

۳۵.....	۳-۱. مقدمه
۳۵.....	۳-۲. ایجاد وام بوسیله بانک
۳۶.....	۳-۳. تراز نامه بانکهای بازرگانی و ترازنامه بین بانکها
۳۸.....	۳-۴. حساب پایاپای یا تصفیه بین بانکها
۳۹.....	۳-۵. عملیات بانکهای بازرگانی
۴۰.....	۳-۶. ذخیره بانکها
۴۰.....	۳-۶-۱. ذخیره قانونی
۴۱.....	۳-۶-۲. ذخیره احتیاطی یا اضافی
۴۱.....	۳-۶-۳. ذخیره آزاد
۴۲.....	۳-۷. جریان پول آفرینی بانکهای بازرگانی
۴۲.....	۳-۷-۱. آفرینش پول توسط بانک بازرگانی
۴۷.....	۳-۸. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل سوم
۵۳.....	۳-۹. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل سوم

فصل چهارم: ارزش پول

۵۵.....	۴-۱. مقدمه
۵۵.....	۴-۲. شاخص قیمتها
۵۷.....	۴-۲-۱. نکات حائز اهمیت درخصوص شاخص قیمتها

فصل اول: تاریخچه پیدایش پول و بانکداری

۱۱.....	۱-۱. مقدمه
۱۱.....	۲-۱. انواع پول
۱۱.....	۱-۲-۱. کالای پولی
۱۲.....	۱-۲-۲. کالای پولی فلزی
۱۳.....	۱-۲-۳. پول کالایی (پول کاغذی)
۱۳.....	۱-۲-۳-۱. پول دارای پشتوانه کامل
۱۴.....	۱-۲-۳-۲. پول دولتی (اسکناس بدون پشتوانه)
۱۴.....	۱-۲-۴. پول بانکی (سپرده)
۱۴.....	۱-۳. بانکداری
۱۵.....	۱-۳-۱. بانکهای اولیه
۱۵.....	۱-۳-۱-۱. بانک آمستردام
۱۵.....	۱-۳-۱-۲. بانک سوئد
۱۵.....	۱-۳-۱-۳. بانک انگلستان
۱۵.....	۱-۳-۱-۴. بانک عمومی فرانسه
۱۶.....	۱-۳-۲. بانکداری در ایران
۱۶.....	۱-۳-۲-۱. بانک جدید شرق
۱۶.....	۱-۳-۲-۲. بانک شاهنشاهی ایران
۱۷.....	۱-۳-۲-۳. بانک استقراضی ایران
۱۷.....	۱-۳-۲-۴. بانک سپه
۱۷.....	۱-۳-۲-۵. بانک ملی ایران
۱۸.....	۱-۳-۳. قوانین بانکی در ایران
۱۸.....	۱-۳-۳-۱. قانون عملیات بانکی
۲۰.....	۱-۴. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل اول
۲۵.....	۱-۵. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل اول

فصل دوم: بانکهای بازرگانی و اعتبارات

۲۷.....	۲-۱. مقدمه
۲۷.....	۲-۲. اولین صورت بانکداری یا زرگرها و طلاسازان

۵-۶ بعضی از مفاهیم..... ۹۵	۳-۲-۴. انواع شاخص قیمت..... ۵۸
۶-۶ فرضیات مدل کلاسیکها..... ۹۵	الف). شاخص لاسپیر..... ۵۸
۶-۷ عرض و تقاضای کار و تعیین نرخ بهره از دیدگاه کلاسیکها..... ۹۶	ج). شاخص پاشه..... ۵۹
۶-۸ بازار کار کلاسیکها..... ۹۶	د). شاخص فیشر..... ۵۹
۶-۸-۱ تقاضای نیروی کار..... ۹۶	۳-۴. نظریه‌های اولیه در تعیین ارزش پول..... ۶۰
۶-۸-۲ عرضه نیروی کار..... ۹۷	۱-۳-۴. نظریه کالای پولی..... ۶۰
۶-۸-۳ تعادل در بازار کار کلاسیکی..... ۹۸	۲-۳-۴. نظریه پول کالایی..... ۶۰
۶-۹ چگونگی تعیین نرخ بهره در مدل کلاسیکی ۱۰۰	۳-۳-۴. نظریه مقداری پول..... ۶۱
۶-۹-۲ سرمایه‌گذاری..... ۱۰۰	۴-۴. رابطه مبادله (معادله مبادله)..... ۶۲
۶-۱۰ انتقاد کینزینها از مدل کلاسیکها..... ۱۰۱	۴-۵. نظریه مقداری پول یا نظریه ارزش پول..... ۶۴
۶-۱۱ پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل ششم..... ۱۰۳	۴-۶. معادله کمبریج..... ۶۵
۶-۱۲ پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل ششم..... ۱۰۹	۴-۷. فراتر از نظریه مقداری پول..... ۶۶
	۴-۸. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل چهارم..... ۶۸
	۴-۹. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل چهارم..... ۷۴

فصل هفتم: چهار چوب نظریه کینز

۷-۱. مقدمه..... ۱۱۱
۷-۲. نظریه کینز در مورد مصرف، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری..... ۱۱۱
۷-۳. تعادل در مدل کینز..... ۱۱۴
۷-۴. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل هفتم..... ۱۱۶
۷-۵. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل هفتم..... ۱۱۹

فصل هشتم: عرضه پول و بانک مرکزی

۸-۱. مقدمه..... ۱۲۱
۸-۲. عرضه پول..... ۱۲۱
۸-۳. پول پایه یا پول پر قدرت..... ۱۲۳
۸-۴. حجم پول در گردش یا عرضه پول..... ۱۲۳
۸-۵. تابع رفتاری بانکهای بازرگانی..... ۱۲۳
۸-۶. اهداف بانک مرکزی..... ۱۲۴
۸-۷. اهداف بخش غیر بانکی (مردم)..... ۱۲۵

فصل پنجم: تقاضا برای پول

۵-۱. مقدمه..... ۷۵
۵-۲. نظریه کینز در تقاضا برای پول..... ۷۵
۵-۳. عرضه پول..... ۷۹
۵-۴. بازار پول..... ۷۹
۵-۵. دام نقدینگی..... ۸۰
۵-۶. فریدمن و تقاضای پول..... ۸۲
۵-۷. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل پنجم..... ۸۵
۵-۸. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل پنجم..... ۹۱
فصل ششم: چهارچوب نظریه پولی کلاسیکها..
۶-۱. مقدمه..... ۹۳
۶-۲. مدل کلاسیکها..... ۹۳
۶-۳. تحولات در نظریه‌های اقتصادی بوسیله کینز..... ۹۴
۶-۴. بعد از کینز..... ۹۴

۹-۴. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل نهم.....	۱۵۵
۹-۵. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل نهم.....	۱۵۷

فصل دهم: تورم و انواع آن

۱۰-۱. مقدمه.....	۱۵۹
۱۰-۲. ریشه‌ها و هزینه‌های تورم.....	۱۵۹
۱۰-۳. تورم در اقتصاد بسته.....	۱۶۰
۱۰-۳-۱. تورم ناشی از فشار تقاضا.....	۱۶۱
۱۰-۳-۳. تورم ناشی از فشار هزینه.....	۱۶۳
۱۰-۴. تورم در اقتصاد باز.....	۱۶۴
۱۰-۴-۱. عکس‌العمل مصرف‌کنندگان.....	۱۶۵
۱۰-۴-۲. عکس‌العمل عرضه‌کنندگان.....	۱۶۵
۱۰-۵. تورم در ایران.....	۱۶۵
۱۰-۶. رابطه بین بیکاری و دستمزد اسمی.....	۱۶۶
۱۰-۷. بیکاری داوطلبانه.....	۱۶۷
۱۰-۸. نرخ طبیعی عدم اشتغال و نرخ واقعی عدم اشتغال.....	۱۶۷
۱۰-۹. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل دهم.....	۱۶۹
۱۰-۱۰. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل دهم.....	۱۷۴

فصل یازدهم: مکانیسم پرداختهای بین‌المللی

۱۱-۱. مقدمه.....	۱۷۵
۱۱-۲. بازار ارز.....	۱۷۵
۱۱-۳. نرخ ارزهای خارجی.....	۱۷۶
۱۱-۴. نظامهای مختلف ارزی.....	۱۷۶
۱۱-۵. مزایا و معایب سیستمهای ثابت و شناور ارز.....	۱۷۹
۱۱-۶. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل یازدهم.....	۱۸۲
۱۱-۷. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل یازدهم.....	۱۸۴

۸-۸. تابع رفتاری بانکهای بازرگانی و بانک مرکزی.....	۱۲۷
۸-۹. تعادل در تمایلات بانک مرکزی با بانکهای بازرگانی و مردم.....	۱۲۸
۸-۱۰. عوامل موثر در تغییر عرضه پول.....	۱۲۹
۸-۱۰-۱. بررسی تغییرات پایه پول از طریق جبری و با توجه به معادله عرضه پول.....	۱۲۹
۸-۱۰-۲. نمایش تاثیرات پول پایه در عرضه پول به وسیله نمودار.....	۱۳۰
۸-۱۰-۳. اثر تغییرات ضریب افزایش پول (M).....	۱۳۱
۸-۱۰-۴. اثر تغییرات نسبت اسکناس به سپرده (k) در ضریب افزایش عرضه پول و در نهایت عرضه پول (M).....	۱۳۱
۸-۱۰-۴-۱. استفاده از نمودار برای بررسی تغییرات k در عرضه پول (M).....	۱۳۲
۸-۱۰-۵-۱. استفاده از نمودار برای بررسی اثرات تغییرات ۲ در عرضه پول.....	۱۳۳
۸-۱۱. بانک مرکزی و سیاست‌های پولی.....	۱۳۳
۸-۱۱-۱. نسبت ذخیره قانونی.....	۱۳۴
۸-۱۱-۲. نرخ تنزیل مجدد.....	۱۳۵
۸-۱۱-۳. عملیات بازار آزاد.....	۱۳۶
۸-۱۲. نقش بانکهای مرکزی در کشورهای در حال توسعه.....	۱۳۷
۸-۱۳. پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل هشتم.....	۱۳۸
۸-۱۳. پاسخنامه پرسشهای چهارگزینه‌ای فصل هشتم.....	۱۴۶

فصل نهم: سیاستهای پولی

۹-۱. مقدمه.....	۱۴۹
۹-۲. تعادل درآمد و نرخ بهره در بازار پول (LM).....	۱۴۹
۹-۳. اجرای ساسیت پولی و اثر آن بر منحنی LM.....	۱۵۱

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه بر نگذرد

مقدمه

کتاب درسی به طور اخص، کتابی است ویژه تدریس در دوره‌های آموزشی سطوح آموزش عالی برای استفاده دانشجویان و اساتید که براساس اهدافی خاص تدوین و تهیه می‌گردد.

کتاب درسی سابقه‌ای طولانی دارد. از زمانی که دانشگاه‌های بزرگی نظیر آکسفورد در قرن دوازدهم میلادی و کمی بعد کمبریج در سال ۱۲۰۹ میلادی تأسیس شد، کتابهای درسی به رشته تحریر درآمدند؛ اما نخستین کتاب درسی دانشگاهی رسمی در سال ۱۴۷۸ میلادی در انتشارات دانشگاه آکسفورد به چاپ رسید، اشعار هومر شاعر برآوازه یونان از قدیمی‌ترین کتابهای درسی دانشگاهی درباره زبان و ادبیات یونان است؛ نیز کتابهای مقدسی نظیر انجیل و قرآن در سیاهه قدیمی‌ترین کتب دانشگاهی محسوب‌اند.

از قرن دوازدهم میلادی به بعد با تأسیس تدریجی دانشگاه‌های مختلف در سراسر جهان، انتشار کتابهای درسی رونق یافت. اولین کتابهای درسی دانشگاهی ایران، ویژه نخستین مرکز رسمی آموزش عالی در ایران، یعنی دارالفنون، تهیه و تدوین شد. با تأسیس دانشگاه تهران در ۱۳۱۳ و با شروع فعالیتهای مرکز انتشارات این دانشگاه در ۱۳۱۹ تدوین، تألیف و ترجمه کتب درسی دانشگاهی رونق بیشتری یافت؛ دانشگاههای شیراز، تبریز، اهواز، مشهد و اصفهان تالی این جریان عظیم نشر و تدوین در ایران بودند. بعد از انقلاب اسلامی مرکز نشر دانشگاهی و نیز سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) به منظور تدوین و انتشار کتابهای درسی دانشگاهی تأسیس شدند.

به موازات این حرکت، تدوین جزوات درسی و کمک درسی پا به عرصه نهاد و در سه تا چهار دهه اخیر خود به صورت کتبی مشروح و گاه مختصر به همراه سؤالات تشریحی - چهارگزینه‌ای در کنار کتب درسی به زیور طبع آراسته شدند؛ از آن زمان که دانشگاه وزین پیام‌نور فعالیت خود را به صورت آموزش از راه دور و تا امروز که به صورت کلاس محور بسط داده است، بازار تدوین کتب کمک آموزشی رونقی دیگر یافته است.

انتشارات ملکان در پی این تحول علمی عظیم به شیوه علمی و منحصر به خویش، به شرح و تفسیر و تدوین و تألیف کتب آموزشی جامعی پرداخته است؛ از جمله ویژگیهای این کتب است:

- شرح متن به صورت نکته به نکته

- اعم و اخص کردن مطالب در قالب نمودارهای درختی و خوشه‌ای

- ارائه کلیه واژه‌های متن در ابتدا یا انتهای هر درس یا هر فصل و بعضاً به صورت واژه‌نامه در پایان کتاب

- ارجاع پاره‌ای توضیحات به زیرنویس در قالب مباحث تکمیلی و یا ارجاع به متن کتاب درسی

- تهیه و تنظیم آزمونهای آموزشی - آزمایشی بر مبنای اصول روان‌سنجی طرح سؤال

- تهیه و تنظیم پاسخنامه‌های کلیدی - تشریحی آزمونها با ارجاع به متن کتاب اصلی

- ارائه نمونه سؤالات امتحانهای سالهای گذشته آزمونهای دانشگاه پیام‌نور.